

เงินดิจิทัลกับเสรีภาพทางการเงินสู่ระบบเศรษฐกิจประเทศไทย

พีรพงศ์ กนกเลิศวงศ์¹

Received 23 July 2020

Revised 2 February 2021

30 March 2021

Accepted 20 April 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยในเชิงคุณภาพครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาแนวโน้มความเป็นไปได้ของเงินดิจิทัล และ ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการใช้เงินดิจิทัลในประเทศไทย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบกึ่งโครงสร้าง ทำการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้บริหารทั้งหมด 20 คน ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา และสรุป ผลการวิจัยเป็นเชิงพรรณนา ผลการวิจัย พบว่า แนวโน้มของเงินดิจิทัล ในประเทศไทยจะได้รับการยอมรับมากขึ้นเรื่อย ๆ ในอนาคต ผู้บริหารให้ความเห็นตรงกันมากที่สุดร้อยละ 85 และไม่เห็นด้วย เพียงร้อยละ 15 โดยมี สาเหตุดังนี้ ประการแรก เกิดจากนวัตกรรมทางเทคโนโลยี ที่เรียกว่า Blockchain ที่มีความล้ำสมัยมาก ที่นำไปสู่นวัตกรรมทางการบริหารจัดการทางการเงินในแนวใหม่ ประการที่สอง เพราะระบบธนาคาร ไม่สามารถที่จะตอบสนองความต้องการทางการเงินในยุคปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประการที่สาม ระบบ การดำเนินงานของธนาคารมีการบริหารแบบรวมศูนย์ ประการที่สี่ เพราะค่าความผันผวนของค่าเงินแต่ละสกุล ประการที่ห้า เพราะความต้องการที่จะเพิ่มประสิทธิภาพทางการเงิน ให้สามารถทำธุรกรรมทางการเงิน ให้สะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับที่จะใช้เงินดิจิทัลในประเทศไทย คือ ความน่าเชื่อถือของบริษัทผู้ออกเหรียญ ความผันผวนของราคา ผลตอบแทนของการถือครอง และความปลอดภัยของระบบ

คำสำคัญ: เงินดิจิทัล นวัตกรรมทางเทคโนโลยี ความผันผวนของราคา ความปลอดภัยของระบบ

---

¹ นักวิชาการอิสระ

อีเมล: bludiamond@gmail.com

DIGITAL MONEY AND FINANCIAL FREEDOM TO THE THAI ECONOMY

Perapong Kanoklertwonges¹

Abstract

This qualitative research aimed at studying the potential trends of cryptocurrencies and factors affecting the adoption of digital money in Thailand. The instruments used in this research were semi-structured to conduct an in-depth interview with a total of 20 executives. The researcher used a content analysis method to analyze the data and draw a descriptive conclusion of the research results. The results of the research revealed that the trend of digital money in Thailand will be increasingly more acceptable, which there were about 85% of the executives agreed and only 15% disagreed. The causes were as follows: firstly, advanced technological innovation called Blockchain leads to modern management styles; secondly, current banking system is not responsive to the financial needs; thirdly, the bank owns centric management styles; fourthly, there is volatile currency exchange; and fifthly, there is an increase in effective financial needs on higher speed of responsiveness. Furthermore, the factor affecting the adoption of cryptocurrencies in Thailand includes the credibility of the coin issuing companies, price volatility returns on holding, and system security.

Keywords: Digital Money, Technological Innovation, Price Volatility, System Security

---

¹ Independent Scholar

E-mail: bludimond@gmail.com

บทนำ

ในปัจจุบันตลาดทุนได้พัฒนาอย่างรวดเร็ว มีการคิดค้นและพัฒนาเทคโนโลยีขั้นสูงเพื่อเพิ่มความสะดวกและรวดเร็วในการทำธุรกรรมทางการเงินจนส่งผลให้เกิดเป็นนวัตกรรมการเงินรูปแบบใหม่ คือการใช้สกุลเงินดิจิทัล หรือ Cryptocurrency ซึ่งมูลค่าราคาตลาดของ Cryptocurrency สูงถึง 350 พันล้านดอลลาร์ (coinmarketcap, 2563) (หรือ ประมาณ 11.02 ล้านล้านบาท) หรือประมาณครึ่งหนึ่งของ market capitalization ของตลาดหุ้น SET50 จะเห็นได้ว่าในอนาคต Cryptocurrency จะเข้ามามีบทบาทเป็นอย่างมากและจะทำหน้าที่แทนสกุลเงินตราที่ใช้ในปัจจุบัน

สำหรับสกุลเงินดิจิทัล (Cryptocurrency) กลายเป็นกระแสที่ถูกพูดถึงมากขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากในช่วง 4-5 ปีที่ผ่านมาเริ่มได้รับความนิยมแพร่หลาย โดยเฉพาะบิตคอยน์ (Bitcoin) ซึ่งเป็นสกุลเงินดิจิทัลที่ได้รับความนิยมสูงสุด และมีแนวโน้มที่จะเป็นแนวทางใหม่ในการทำธุรกรรมชำระสินค้าและบริการ ซึ่งจะมาแทนที่ธนบัตรที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน ประกอบกับเทคโนโลยี Blockchain (Blockchain หมายถึง เทคโนโลยีในการเก็บข้อมูลรูปแบบหนึ่งที่ทำให้ข้อมูลของทุกคนสามารถส่งถึงกันได้ โดยทุกคนสามารถเข้าถึงและทราบว่าใครเป็นเจ้าของและมีสิทธิในข้อมูลนั้นจริง) ที่สามารถเชื่อมต่อข้อมูลเข้ากับอินเทอร์เน็ตได้อย่างปลอดภัย และผู้คนสามารถเข้าไปทำให้ข้อมูลของตนเองเป็นปัจจุบันในเครือข่ายโดยไม่จำเป็นต้องมีคนกลาง ด้วยความสะดวกสบายและความปลอดภัยในระดับสูง จึงทำให้ระบบสกุลเงินดิจิทัลจะถูกนำมาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับระบบการซื้อขายในโลกแห่งความเป็นจริงมากขึ้น (อธิษฐ์ชัย วีระคุณินทร์, 2561)

การใช้สกุลเงินดิจิทัล (Cryptocurrency) สามารถทำได้ในรูปแบบของการนำมาซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ ออนไลน์ให้กัน ตลอดจนถือครองไว้เพื่อทำการเก็งกำไรจากผลต่างของราคาเช่นเดียวกับลักษณะของสินทรัพย์ที่มีราคาตลาด เช่น หุ้น ทองคำ หรือน้ำมัน รวมทั้งยังสามารถนำมาแลกเปลี่ยนเป็นเงินตราสกุลเงินจริงที่ใช้อยู่ในระบบเศรษฐกิจได้อีกด้วย จึงทำให้สกุลเงินดิจิทัล มีลักษณะเป็นเงินเสมือน (Virtual currency) ที่ไม่ต้องมีสินทรัพย์เป็นทุนสำรองเนื่องจากมูลค่าของสกุลเงินดิจิทัล นั้นขึ้นอยู่กับความเชื่อมั่นและข้อตกลงของผู้ใช้ในตลาด ทำให้เกิดความเสี่ยงและความน่าเชื่อถือในค่าของสกุลเงินนี้ โดยอุปสงค์และอุปทานในตลาดนั้นจะเป็นตัวกำหนดมูลค่าดังกล่าว ส่งผลให้เกิดความผันผวนในค่าของสกุลเงินดิจิทัล และเป็นแรงจูงใจให้นำไปใช้ในการเก็งกำไรจากการแลกเปลี่ยนค่าเงินได้

อีกหนึ่งสาเหตุที่ทำให้การใช้สกุลเงินดิจิทัลเป็นที่ยอมรับในวงกว้างและมีความน่าเชื่อถือเป็นอย่างมาก คือ เทคโนโลยี Blockchain เทคโนโลยีดังกล่าวนำมาซึ่งความปลอดภัย น่าเชื่อถือ โดยไม่ต้องอาศัยคนกลาง ดังนั้นธุรกรรมออนไลน์ใดๆ ก็จะสามารถทำได้อย่างสะดวกมากขึ้น ประหยัดขึ้น และรวดเร็วขึ้น หลักการทำงานของ Blockchain คือการเก็บข้อมูลรูปแบบหนึ่งซึ่งทำให้ข้อมูลรายการดิจิทัลของแต่ละคนสามารถส่งไปยังทุกคนได้เป็นเสมือนห่วงโซ่ ที่ทำให้บล็อก ของข้อมูลเชื่อมต่อไปยังทุกคน โดยที่แต่ละคนสามารถทราบได้ว่าผู้ใดเป็นเจ้าของและมีสิทธิในข้อมูลนั้นจริง เมื่อบล็อกของข้อมูลได้ถูกบันทึกไว้ใน Blockchain เสร็จสิ้น จะไม่สามารถเข้าไปแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงข้อมูลได้ เนื่องจากหากผู้ใดต้องการจะเพิ่มหรือแก้ไขข้อมูล คนในเครือข่ายที่เหลือซึ่งล้วนแต่มีสำเนาของบล็อกเซน สามารถตรวจสอบโดยการประมวลผลทางคณิตศาสตร์ขั้นสูงเพื่อทดสอบรายการธุรกรรม โดยรายการธุรกรรมใหม่นี้จะได้รับอนุญาตต่อเมื่อบุคคลในเครือข่ายส่วนใหญ่

เห็นด้วยว่าถูกต้อง Blockchain จึงเป็นเทคโนโลยีที่ให้ความเชื่อมั่นในด้านความปลอดภัยและความน่าเชื่อถือเป็นอย่างมาก ทำให้การนำเทคโนโลยี Blockchain มาประยุกต์ใช้กับสกุลเงินดิจิทัล นั้นเกิดความนิยมอย่างรวดเร็ว (ภาสกร ไหลสกุล, 2016)

โดยที่ผ่านมามีการใช้สกุลเงินดิจิทัล เป็นที่ยอมรับมากขึ้นในต่างประเทศ เช่น ประเทศญี่ปุ่น ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยจากผลสำรวจโดยสถาบัน Digital Currency Council ในสหรัฐ ได้ทำการสำรวจในปี 2560 พบว่ามีชาวอเมริกันจำนวนเพียงร้อยละ 2.3 เท่านั้นให้ความเชื่อถือในการใช้งานบิตคอยน์ในการโอนเงินไปต่างประเทศ เมื่อพิจารณาจากตัวเลขประชากร 318 ล้านคนแล้ว จะเห็นได้ว่ามีผู้ใช้บิตคอยน์ถึงกว่า 7 ล้านคน (Yessi Bello, 2018) ในประเทศญี่ปุ่นช่วงปลายปี 2560 จากการตรวจสอบข้อมูลพบว่าสกุลเงินดิจิทัลประเทศญี่ปุ่นมีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 56.25 ของส่วนแบ่งตลาดบิตคอยน์โลกซึ่งมากกว่าสหรัฐอเมริกา 2 เท่า และมีมูลค่าถึง 12 ล้านล้านเยน (ประมาณ 3.46 ล้านล้านบาท(อัตราแลกเปลี่ยนธนาคารแห่งประเทศไทย ณ วันที่ 30 เมษายน 2561 (100 บาท = 28.8406 เยน)) ญี่ปุ่นจึงถือได้ว่าเป็นตลาดสกุลเงินดิจิทัลที่ใหญ่ที่สุดในโลก (ไพฑูรย์ ไพรรอ, 2560)

สำหรับการใช้สกุลเงินดิจิทัล (Cryptocurrency) ในประเทศไทยนั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยได้มีการออกเตือนประชาชนที่สนใจใช้สกุลเงินดิจิทัล ในการซื้อขายแลกเปลี่ยนกับสินค้าหรือบริการต่าง ๆ ให้ระมัดระวัง ศึกษาข้อมูลและทำความเข้าใจก่อน เนื่องจากสกุลเงินดิจิทัลไม่ถือเป็นเงินที่ใช้ชำระหนี้ได้ตามกฎหมายไทยการชำระชำระด้วยสกุลเงินดิจิทัลจึงอาจถูกปฏิเสธจากร้านค้าได้ และมูลค่ามีความผันผวนสูงตามความต้องการของกลุ่มผู้ใช้งาน และอาจถูกลักลอบโจรกรรมข้อมูลจากคอมพิวเตอร์ได้ (ทีมข่าวเศรษฐกิจ, 2558)

จากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเงินดิจิทัล ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยในเรื่อง เงินดิจิทัล กับเสรีภาพทางการเงินสู่ระบบเศรษฐกิจประเทศไทย โดยมีประเด็นความสนใจศึกษา 2 ประเด็น คือเพื่อจะศึกษาถึงแนวโน้มของเงินดิจิทัล ในประเทศไทย และ ปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการยอมรับและใช้เงินดิจิทัล ในประเทศไทย

วัตถุประสงค์งานวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวโน้มของเงินดิจิทัล (Cryptocurrency) ในประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับและใช้เงินดิจิทัล ในประเทศไทย

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง เงินดิจิทัล กับเสรีภาพทางการเงินสู่ระบบเศรษฐกิจประเทศไทย เพื่อให้งานวิจัยชิ้นนี้ จะมีความสมบูรณ์ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้ ทฤษฎีการเงิน หลักการและแนวคิดเรื่องเงินสกุลดิจิทัล Cryptocurrency และความเป็นมาของเงินดิจิทัล ซึ่งมียรายละเอียดดังต่อไปนี้

การเงินคืออะไร

Ledgerwood (2000) การเงินหมายถึง การศึกษาเกี่ยวกับเงินและการตัดสินใจทางการเงินให้เกิดการหมุนเวียนโดยที่เน้นไปที่การจัดสรรด้านการเงินอย่างเป็นระบบโดยสถาบันทางการเงินเพื่อให้เกิดประโยชน์ทั้ง 3 ประเภท ได้แก่ การเงินสาธารณะ การเงินส่วนบุคคล การเงินธุรกิจ ซึ่งการเงินเป็นการศึกษาและกำหนดวิธีการที่ บุคคล หน่วยงานธุรกิจการค้า และองค์กรต่าง ๆ จะจัดหา แบ่งสรร และใช้ทรัพยากรเงิน โดยมีการคำนึงถึงความเสี่ยงต่าง ๆ อันอาจเกิดผลกระทบต่อโครงการได้ คำว่า การเงิน จะเกี่ยวข้องกับเงินตราและสินทรัพย์ต่าง

เงินตราและสินทรัพย์ต่าง ๆ ในทางบัญชีการเงิน สินทรัพย์ (อังกฤษ: asset) คือทรัพยากรที่อยู่ในความควบคุมของกิจการ ไม่ว่าจะสินทรัพย์ที่มีตัวตนหรือสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนที่สามารถเป็นเจ้าของและทำให้เกิดมูลค่าได้ และที่ถือครองโดยองค์กรที่สามารถทำให้เกิดคุณค่าทางบวกทางเศรษฐกิจ สามารถพูดอย่างง่ายว่า สินทรัพย์เป็นตัวแทนของมูลค่าที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ (ถึงแม้ว่าเงินสดจะถือว่าเป็นสินทรัพย์ด้วยเช่นกัน) Morduch (1998) สามารถแยกสินทรัพย์ได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ สินทรัพย์ที่มีตัวตน และสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน สินทรัพย์ที่มีตัวตนก็สามารถแยกย่อยได้ เช่น สินทรัพย์หมุนเวียน สินทรัพย์ถาวร สินทรัพย์หมุนเวียนรวมถึงสินค้ำคงคลัง ขณะที่สินทรัพย์ถาวร เช่น อาคาร และเครื่องจักรต่าง ๆ ตัวอย่างของสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนสิน เช่น ค่าความนิยม ลิขสิทธิ์ เครื่องหมายการค้า สิทธิบัตร และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และสินทรัพย์ทางการเงิน เช่น บัญชีลูกหนี้ ตราสารหนี้ และหุ้น

การบริหารจัดการสินทรัพย์

การประเมินและการจัดการความเสี่ยง การจัดการความเสี่ยง หรือ การบริหารความเสี่ยง คือ การจัดการความเสี่ยง ทั้งในกระบวนการในการระบุ วิเคราะห์ ประเมิน ดูแล ตรวจสอบ และควบคุม ความเสี่ยงที่สัมพันธ์กับ กิจกรรม หน้าที่และกระบวนการทำงาน เพื่อให้องค์กรลดความเสียหายจากความเสียหายมากที่สุด อันเนื่องมาจากภัยที่องค์กรต้องเผชิญในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง หรือเรียกว่า อุบัติภัย (Accident)

ดังนั้นจึงขอสรุปว่าเงิน คือ สิ่งที่ทุกคนในสังคมยอมรับกันในขณะที่นั้นให้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน และใช้วัดมูลค่าของสินค้าและบริการทุกชนิด

ความเป็นมาของสกุลเงินดิจิทัล

ในปัจจุบันการใช้เงินตรามีข้อจำกัดหลายประการ อาทิ การที่ธุรกรรมทางการเงินต่าง ๆ ที่ต้องมีธนาคารเป็นตัวกลาง ซึ่งถ้าหากธนาคารปิดทำการในวันใดเราก็จะไม่สามารถทำธุรกรรมทางการเงินในวันนั้นได้ ประกอบกับค่าธรรมเนียมธนาคารที่มีแนวโน้มที่สูงมากขึ้น หรือแม้แต่การใช้เงินในชีวิตประจำวันเอง เรายังมีการใช้เงินสดหรือบัตรเครดิตต่าง ๆ เพื่อชำระค่าสินค้าและบริการ จึงทำให้เกิดความเสี่ยงในการพกเงินสดติดตัว จึงเป็นสาเหตุให้เกิดแนวคิดการใช้สกุลเงินดิจิทัลขึ้นในปี ค.ศ. 2009

เงินดิจิทัล คือ เงินเสมือน (Cryptocurrency) เป็นการสร้างเงินดิจิทัลขึ้นมาโดยมีการเข้ารหัสไว้เพื่อเพิ่มความปลอดภัยในการใช้เงินบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและทำให้ยากต่อการปลอมแปลง ซึ่งในปัจจุบันมีอยู่มากกว่า 600 สกุล (ภาสกร ไหลสกุล, 2016) และถูกนำไปใช้จ่ายในชีวิตประจำวันไม่ว่าจะเป็นการซื้อขายสินค้าหรือชำระค่าบริการ และคาดว่าจะเข้ามาแทนที่การใช้สกุลเงินแบบเดิมในอนาคตข้างหน้า โดยจะเห็นได้ว่า

ในทวีปยุโรป ทวีปอเมริกาและทวีปเอเชีย ได้มีร้านค้าต่าง ๆ รับชำระค่าสินค้าและบริการโดยใช้สกุลเงินดิจิทัล (Cryptocurrency) มากขึ้น อีกทั้งยังมีการให้บริการตู้ ATM ของธนาคารที่รับการเชื่อมโยงของสกุลเงินดิจิทัล มาแปลงเป็นสกุลเงินของประเทศนั้น ๆ ให้กับผู้ใช้บริการ

ตลาดเงินดิจิทัลมีการเติบโตเป็นอย่างมากจะเห็นได้จากสื่อต่าง ๆ อาทิ หนังสือพิมพ์ ตลอดจนบทวิเคราะห์ของเชี่ยวชาญทางด้านเศรษฐศาสตร์และการเงิน ถึงผลกระทบของเงินดิจิทัลที่มีต่อตลาดการเงินโลก นั้นจะมีอยู่สามสกุลเงินหลักและเป็นสกุลเงินดิจิทัลที่มีมูลค่ามากที่สุดสามอันดับแรกในตลาดการเงินในปัจจุบัน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 68 ของมูลค่าตลาด จากการทำการศึกษาค้นคว้า สกุลเงินดิจิทัลที่มีมูลค่าสูงสุดสามอันดับแรก คือ บิทคอยน์ (Bitcoin) อีเธอร์เรียม (Ethereum) และริปเปิล (Ripple)

เงินสกุลดิจิทัล หรือ Cryptocurrency

จากเอกสาร และบทความที่เขียนไว้เกี่ยวข้องกับการเงินสกุลดิจิทัล ให้ความหมายของ Cryptocurrency ไว้ ดังนี้

ความหมายตามกฎหมายไทย ตามพระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561 ได้มีการบัญญัติความหมายของคำว่า Cryptocurrency หรือเขียนเป็นไทยว่า คริปโทเคอร์เรนซี อีกทั้ง คริปโทเคอร์เรนซียังได้ถูกกำหนดให้เป็นสินทรัพย์ดิจิทัลโดยมีการบัญญัติไว้ว่า ตามมาตรา 3 ในพระราชกำหนดนี้ “คริปโทเคอร์เรนซี” หมายความว่า หน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งถูกสร้างขึ้นบนระบบหรือเครือข่าย อิเล็กทรอนิกส์โดยมีความประสงค์ที่จะใช้เป็นตัวกลางในการแลกเปลี่ยนเพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้า บริการหรือสิทธิอื่นใด หรือแลกเปลี่ยนระหว่างสินทรัพย์ดิจิทัล และให้หมายความรวมถึงหน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์อื่นใดตามที่ คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด “สินทรัพย์ดิจิทัล” หมายความว่า คริปโทเคอร์เรนซีและโทเคนดิจิทัล (ราชกิจจานุเบกษา, 2561: น. 44)

บริษัท แอมทูปีมาร์เก็ตติ้ง จำกัด ได้ให้นิยามของ คำว่า เงินออนไลน์ ไว้ดังนี้ เงินออนไลน์ หมายถึง การเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Money) คือมูลค่าของเงินที่ถูกบันทึกในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งอาจมาจากการใช้ชำระค่าสินค้า การโอนเงิน หรือทำธุรกรรมอื่นๆ หรือการชำระเงินผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ แทนเงินสด เช่น ระบบอินเทอร์เน็ต แอปพลิเคชันในสมาร์ตโฟน ที่ทำให้สามารถทำการชำระค่าบริการ หรือทำธุรกรรมทางการเงินต่าง ๆ ได้ (บริษัท แอมทูปีมาร์เก็ตติ้ง จำกัด, 2560)

สยามบล็อกเชนได้มีการอธิบายถึงคำจำกัดความของ Cryptocurrency ไว้ว่า Cryptocurrency หรือเหรียญคริปโทเคอร์เรนซี หากแปลเป็นไทยตรงตัวก็คือ “สกุลเงินที่ถูกเข้ารหัส” ซึ่งเป็นการเล่นคำสองคำ คือ cryptography และ currency เข้าด้วยกัน ซึ่งหมายความว่า Bitcoin, Ethereum, Litecoin คือ เงินดิจิทัลหรือเป็นเหรียญคริปโทเคอร์เรนซี โดยสามารถพบเจอได้ในอินเทอร์เน็ตนั้น ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่มีตัวตนและจับต้องไม่ได้แต่สามารถแลกเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ (Beam, 2561)

Cryptocurrency โดยทั่วไปแปลว่า สกุลเงินเข้ารหัสลับ แปลตรงตัวที่สุดดังนี้ Crypto คือ จำนวนจำกัด Currency คือ สกุลเงิน ซึ่งจะเรียกกันง่าย ๆ ในสมัยนี้ก็คือ สกุลเงินที่มีจำนวนจำกัด ฉะนั้นเมื่อสกุลเงินชนิดนี้มีจำนวนจำกัด ก็จะทำให้เกิดความต้องการ เกิดการเก็งกำไร และสร้างให้มีมูลค่าสูง เพราะหลายคนที่ทำธุรกรรมออนไลน์จะมองว่าเงินสกุลดิจิทัลที่ถือครองอยู่น่าจะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น (กองบรรณาธิการฮอตนิวส์, 2561)

ขอบเขตของการศึกษา

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา โดยศึกษาทิศทางและแนวโน้มของเงินดิจิทัล (Cryptocurrency) ในประเทศไทย และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับและใช้เงินดิจิทัลในประเทศไทย
2. ขอบเขตด้านวิธีการศึกษา เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลทางเอกสาร และสัมภาษณ์ผู้บริหารด้านการเงินดิจิทัล โดยใช้เครื่องมือแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structure Interview)
3. ขอบเขตของเวลาที่ทำการศึกษา กำหนดระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ - มิถุนายน 2563

วิธีการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการศึกษาวิจัยทางเอกสาร โดยการรวบรวมข้อมูลค้นคว้าจากบทความ วิทยานิพนธ์ ความเป็นมาและหลักการที่เกี่ยวข้องกับสกุลเงินดิจิทัล และรายงานผลการวิจัยต่าง ๆ ร่วมกับการสัมภาษณ์ผู้บริหารด้านการเงินดิจิทัล รวมทั้งศึกษาความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษาและนำมารวบรวมเรียบเรียงไว้อย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งเสนอแนวทางและข้อเสนอแนะในเรื่อง การเงินดิจิทัลของประเทศไทยในอนาคต

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงทิศทางและแนวโน้มของเงินดิจิทัล ในประเทศไทย
2. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับและใช้เงินดิจิทัล ในประเทศไทย
3. เพื่อนำเสนอข้อคิดเห็นจากการศึกษาและวิเคราะห์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องที่วิจัยนี้เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาในการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับสกุลเงินดิจิทัลต่อไป

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัยออกมาเป็น 2 ตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แนวโน้มของเงินดิจิทัล ในประเทศไทย

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับและใช้เงินดิจิทัล ในประเทศไทย

ตอนที่ 1: ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ข้อมูลทั่วไป ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นผู้บริหารในภาครัฐ 10 คน (ร้อยละ 50) เป็นผู้บริหารระดับสูงจากภาคเอกชน 10 คน (ร้อยละ 50) รวมทั้งหมด 20 คน ประสบการณ์ในการทำงาน 16 ปีขึ้นไป มากที่สุดร้อยละ 75 อายุอยู่ระหว่าง 41-50ปี ระดับการศึกษาปริญญาโทมากที่สุด ร้อยละ 80

ตอนที่ 2: แนวโน้มของเงินดิจิทัลในประเทศไทย

สรุปผลตารางออกมาดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แนวโน้มของเงินดิจิทัลในประเทศไทยจะเป็นอย่างไรในอนาคต

ประเด็น	สรุปความเห็นผู้บริหารที่เกี่ยวข้องจากภาครัฐและเอกชน
ประเด็นหลัก	1. แนวโน้มของเงินดิจิทัล หรือ Cryptocurrency จะได้รับการยอมรับมากขึ้นเรื่อย ๆ ในประเทศและในอนาคต 2. แนวโน้มของเงินดิจิทัล หรือ Cryptocurrency จะไม่ได้รับการยอมรับมากขึ้นในอนาคต

ตารางที่ 2 คะแนนความถี่ จากคำตอบของผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์

ลำดับ	ประเด็น	ความถี่	ร้อยละ
1	แนวโน้มของเงินดิจิทัล หรือ Cryptocurrency จะได้รับการยอมรับมากขึ้นเรื่อย ๆ ในอนาคต	17	85
2	แนวโน้มของเงินดิจิทัล หรือ Cryptocurrency จะไม่ได้รับการยอมรับมากขึ้นในอนาคต	3	15
จำนวน		100	100

อภิปรายผลการวิจัย

เงินดิจิทัล หรือ Cryptocurrency มีแนวโน้มที่จะได้รับการยอมรับมากขึ้นเรื่อย ๆ ในอนาคตอย่างแน่นอน โดยผู้บริหารให้ความเห็นว่าเป็นแนวคิดที่จะพลิกวิธีการและเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการทางการเงิน ช่วยให้การทำธุรกรรมทางการเงินดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว สะดวก ไร้พรมแดน และมีต้นทุนในการดำเนินงานที่ต่ำมาก ไม่จำเป็นต้องมีตัวกลาง เช่น ธนาคาร หรือสำนักชำระบัญชีมาเกี่ยวข้อง เนื่องจาก Cryptocurrency เป็นสกุลเงินที่ไม่มีตัวตนทางกายภาพและถูกพัฒนาอยู่บนเทคโนโลยีบล็อกเชน ซึ่งเป็นเทคโนโลยีในการจัดเก็บข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือและปลอดภัย มีความสามารถในการลดกระบวนการในการดำเนินงานที่มีความรวดเร็วสูง ที่คนส่วนใหญ่มีความใฝ่ฝันที่อยากจะสร้างเงินตราทางเลือกที่เป็นของมหาชนดูแลโดยมหาชน ไม่มีใครผูกขาดและไม่มีใครคนใดคนหนึ่งเป็นตัวกลาง มีความโปร่งใสในการดำเนินงานและสามารถตรวจสอบธุรกรรมทั้งหมดได้ Cryptocurrency เรียกกาง่าย ๆ ก็คือ เงินดิจิทัล หรือ สื่อกกลางในการแลกเปลี่ยนแบบดิจิทัล การแลกเปลี่ยนรูปแบบดิจิทัลได้เริ่มขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 2009 โดยพื้นฐานของ Cryptocurrency ได้ออกแบบให้กระจายข้อมูลที่เข้ารหัส ออกเป็นส่วนย่อย ๆ เพื่อป้องกันไม่ให้มีศูนย์กลางอยู่ที่ใดที่หนึ่ง เพื่อเป็นการผูกขาดทางการเงิน จากกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งซึ่ง เมื่อกกล่าวถึงเรื่องเกี่ยวกับการเงิน ธุรกิจการธนาคารค่อนข้างที่จะผูกขาดเป็นอย่างมากเกี่ยวกับเรื่องการเงิน ซึ่งถ้าปล่อยให้มีการผูกขาดทางการเงินกับกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งก็จะเกิดผลเสียและความไม่สมดุลทางธุรกิจขึ้น สอดคล้องกับ Banerjee, Abhijit and Esther Duflo (2005) กล่าวว่า การผูกขาดถือเป็นช่องทางในการแสวงหากำไรทางลัดของธุรกิจเนื่องจากธุรกิจที่มี

อำนาจผูกขาด สามารถสร้างกำไรได้ อย่างง่ายดายโดยการขึ้นราคาสินค้าหรือค่าบริการโดยไม่จำเป็นต้องทุ่มเททรัพยากรเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันให้เหนือคู่แข่งที่อยู่ในตลาด

นอกจากนั้นแล้วธุรกิจที่มีอำนาจผูกขาดในตลาดดังกล่าวยังสามารถเอาเปรียบหรือกลั่นแกล้งคู่แข่งเพื่อที่จะครอบครองส่วนแบ่งตลาด การผูกขาดจึงเป็นการถ่ายโอน ทรัพย์สินจากผู้บริโภคหรือจากธุรกิจขนาดย่อมที่มักเป็นผู้กลั่นแกล้ง ไปยังธุรกิจที่ผูกขาด หากรัฐไม่เข้ามาป้องกันหรือปรามพฤติกรรมที่เป็นการผูกขาดในภาคธุรกิจแล้ว การถ่ายโอนกำไรดังกล่าวก็จะนำไปสู่การสะสมทุนอย่างต่อเนื่องของธุรกิจขนาดใหญ่ ซึ่งนับวันจะทรงพลังทางธุรกิจมากขึ้น ก็จะเป็นสาเหตุให้เกิดผลเสียกับผู้บริโภคไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินธุรกิจในยุคปัจจุบันนั้น ความรวดเร็วถือเป็นปัจจัยหนึ่งของความได้เปรียบทางการแข่งขัน และการที่องค์กรจะมีความได้เปรียบทางการแข่งขันได้ ปัจจัยทางเทคโนโลยีที่ทันสมัยที่องค์กรมีก็ถือเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งที่สำคัญที่จะนำมาซึ่งความมีประสิทธิภาพทางการจัดการ เพราะองค์กรในยุคปัจจุบันที่ไม่มีประสิทธิภาพจะไม่สามารถที่จะแข่งขันกับองค์กรอื่นได้ในยุคนี้ ดังนั้นเทคโนโลยีทางการเงินหรือนวัตกรรมใหม่ ๆ ทางการเงินจึงเป็นสิ่งประดิษฐ์ที่เกิดจากความล้ำสมัยทางเทคโนโลยีทางการเงิน เพื่อตอบสนองความต้องการทางการเงินในยุคแห่งอนาคตที่จะทำให้องค์กรยุคใหม่สามารถดำเนินการธุรกรรมทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพได้ทุกหนทุกแห่งในทั่วทุกมุมโลกและสามารถทำได้ทุกที่ทุกเวลา โดยที่ไม่มีองค์กรที่เรียกว่าธนาคารมาคอยคั่นกลางเพื่อให้เกิดความล่าช้า และเป็นภาระทางค่าใช้จ่ายเพิ่มเพราะสิ่งที่เรียกว่าค่าบริการ หรือค่าดำเนินการที่แพง สอดคล้องกับ Ruthven (2001) กล่าวว่า สกุลเงินดิจิทัลถือเป็นวิถีสัญญาว่าจะทำให้การโอนเงินง่ายขึ้นระหว่างทั้งสองฝ่ายเพื่อทำธุรกรรมได้ง่ายขึ้นโดยไม่จำเป็นต้องมีบุคคลที่สามที่เชื่อถือได้ เช่น ธนาคารหรือบริษัทบัตรเครดิต การโอนหรือการทำธุรกรรมเหล่านี้อำนวยความสะดวกผ่านการใช้กุญแจสาธารณะและกุญแจส่วนตัวเพื่อความปลอดภัย ซึ่งจะทำให้เกิดความสะดวกสบายและเสรีทางการเงินขึ้นอย่างมากในอนาคต

เหตุผลที่เป็นประเด็นหลักที่จะทำให้เงินดิจิทัลเข้ามาแทนที่ และมีแนวโน้มที่จะทำให้เกิดการยอมรับมากขึ้นเรื่อย ๆ นั้นสาเหตุอันเนื่องมาจากว่า 1) เกิดจากนวัตกรรมทางเทคโนโลยี ที่เรียกว่า Blockchain ที่มีความล้ำสมัยมาก ที่นำไปสู่นวัตกรรมทางการบริหารจัดการทางการเงินในแนวใหม่ 2) เพราะระบบธนาคารไม่สามารถที่จะตอบโจทย์ ความต้องการทางการเงินในยุคปัจจุบันได้ในทุกด้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) ระบบธนาคารมีการบริหารแบบรวมศูนย์ซึ่งก่อให้เกิดความล่าช้า 4) เพราะค่าความผันผวนของค่าเงินของแต่ละสกุลมีอยู่ตลอดเวลา และ 5) เพิ่มประสิทธิภาพทางการเงินให้กับผู้บริโภค ลูกค้า ประชาชนทุกคน หรือองค์กร ให้สามารถทำธุรกรรมทางการเงินได้อย่างสะดวกรวดเร็ว ทุกที่ทุกเวลา ลดขั้นตอนต่าง ๆ ที่เสียเวลาลง

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการยอมรับการใช้เงินดิจิทัล ภายในประเทศ

ตารางที่ 3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการยอมรับการใช้เงินดิจิทัล ภายในประเทศ

ประเด็น	สรุปความเห็นผู้บริหารที่เกี่ยวข้องจากภาครัฐและเอกชน
ประเด็นหลัก	1. ความน่าเชื่อถือของบริษัทผู้ออกเหรียญ, ความแพร่หลายในการใช้งาน, ความผันผวนของราคา, ผลตอบแทนของการถือครอง, ความปลอดภัยของระบบ 2. ความแพร่หลายในการใช้งาน,

ตารางที่ 4 คะแนนความถี่ จากคำตอบของผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์

ลำดับ	ประเด็น	ความถี่	ร้อยละ
1	ความน่าเชื่อถือของบริษัทผู้ออกเหรียญ, ความผันผวนของราคา, ผลตอบแทนของการถือครอง, ความปลอดภัยของระบบ	19	95
2	ความแพร่หลายในการใช้งาน	1	5
	จำนวน	100	100

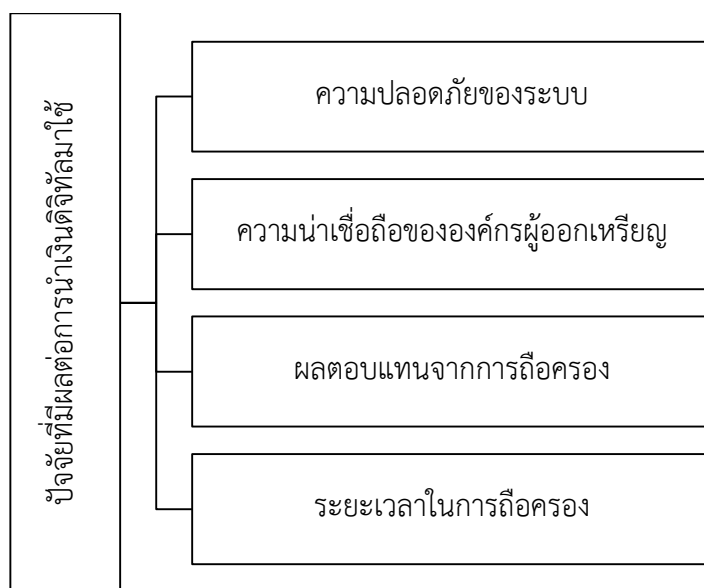
ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการยอมรับการใช้เงินดิจิทัล ภายในประเทศไทย ผู้บริหารให้ความเห็นว่า ความน่าเชื่อถือของบริษัทผู้ออกเหรียญ ความผันผวนของราคา ผลตอบแทนของการถือครอง ความปลอดภัยของระบบ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้คือปัจจัยที่จะมีผลทำให้เกิดการยอมรับในการใช้เงินดิจิทัล เหตุผลเพราะว่า ความน่าเชื่อถือของบริษัทหรือขององค์กรนั้น เป็นส่วนในการสร้างคุณค่าเพิ่มอย่างหนึ่งเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้มีผลประโยชน์ร่วม และผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืนขององค์กร ที่ต้องเกิดจากความเชื่อมั่นเพราะในหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ทำให้เกิดการสร้างความคุณค่าเพิ่ม มีคำถามมากมายเพื่อให้มั่นใจว่าการสร้างความเชื่อในระดับองค์กรอาจไม่พอเพียง หากผู้ที่มีส่วนได้เสียไม่เชื่อถือกระบวนการกำกับดูแล การขาดกรอบการดำเนินงานที่ดี ภายใต้บรรทัดฐานสากล อันเป็นที่ยอมรับของนานาชาติอารยะประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับ การปกครอง การปฏิบัติตามสัญญา การปฏิบัติงานตามมาตรฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องตามข้อกำหนด โดยมีหลักการ นโยบาย และกรอบการดำเนินงานที่เป็นกระบวนการ โดยมีโครงสร้างพื้นฐานและโครงสร้างขององค์กรที่สัมพันธ์กับโครงสร้างของประเทศ ที่ประกอบไปด้วย การมีวัฒนธรรม จริยธรรม และพฤติกรรมในการที่จะปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบาย กลยุทธ์ ที่แผนงาน โครงการที่เป็นรูปธรรม ที่ต้องสัมพันธ์กับการมีสารสนเทศที่ถูกต้อง น่าเชื่อถือได้ มีบริการ โครงสร้างพื้นฐาน และระบบงานที่ดี และแน่นอนว่า องค์กรและประเทศต้องมีบุคลากรที่มีทักษะ และศักยภาพที่สามารถเอื้อให้วิธีปฏิบัติบรรลุผล สนองตอบความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียภายใต้กรอบของหลักการและนโยบาย ในระดับองค์กร และในระดับประเทศ ถ้าองค์กรมีลักษณะดังที่กล่าวมานี้ ก็จะสร้างความเชื่อมั่น ที่จะยืนยันถึงความสามารถขององค์กรได้ เพราะความเชื่อมั่นคือหัวใจสำคัญในการดำเนินธุรกิจ สอดคล้องกับ Armendariz and Murdoch (2010) กล่าวว่า การดำเนินธุรกิจที่จะสามารถเติบโตได้อย่างมีศักยภาพนั้นความน่าเชื่อถือขององค์กรเป็นปัจจัยสำคัญที่ขาดไม่ได้ ความผันผวนของราคาซื้อขายต้องไม่มีความผันผวนในทางลบที่สูงมาก

เพราะถ้ามีความผันผวนหรือมีความแปรปรวนสูงก็จะกระทบต่อระดับความมั่นใจ ของผู้ลงทุนรวมทั้งระยะเวลาในการถือครองจะต้องคุ้มค่าในการถือประโยชน์ เพราะค่าความผันผวนและระยะเวลาในการถือครองมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้ลงทุน สอดคล้องกับ King and Levine (1993) กล่าวว่า ข้อดีของการถือหุ้นหรือสินทรัพย์หรือลงทุนในระยะยาวนั้นคือ จะมีความเสี่ยงต่ำมากกว่าการลงทุนในระยะสั้น ตั้งประโยคที่ว่า “ลงทุนระยะสั้น เสี่ยงสูง – ลงทุนระยะยาว เสี่ยงต่ำ” นั่นเอง ซึ่งก็เกิดจากการที่หุ้นหรือตลาดทุนนั้นมีความผันผวนอยู่ตลอดเวลา จึงไม่อาจคาดเดาได้ว่าหุ้นจะขึ้นหรือต่ำลงในเวลาใด ทำให้การลงทุนระยะสั้นมีโอกาสสูงมากที่จะขาดทุน ในขณะที่การลงทุนระยะยาว บริษัทมักจะมีการเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งกำไรและ

ยอดขาย ทำให้ผลตอบแทนสูงขึ้นตามการเติบโตของบริษัทด้วยเช่นกัน จึงมีความเสี่ยงต่ำและมีโอกาสที่จะได้กำไรสูง ทั้งนี้จากผลการสำรวจที่ผ่านมาพบว่าการลงทุนระยะยาว 10 ปีขึ้นไป แทบจะไม่มีใครหรือกองทุนใดขาดทุนในสินทรัพย์ระยะยาวเลย ดังนั้นการถือหุ้นหรือลงทุนระยะยาวก็เหมาะกับคนที่มีเงินเหลือมากพอสำหรับการลงทุน และวางแผนเพื่อเก็งกำไรในอนาคต โดยต้องการเงินก้อนมาสร้างครอบครัว สร้างความสุขสบายหลังวัยเกษียณ หรือต้องการนำเงินมาทำธุรกิจที่ขาดทุนไว้ ส่วนใครที่ต้องการเงินมาหมุนเวียนใช้จ่ายในแต่ละปีอาจไม่เหมาะกับการลงทุนประเภทนี้มากนัก

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง เงินดิจิทัลกับเสรีภาพทางการเงินสู่ระบบเศรษฐกิจประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวโน้มของเงินดิจิทัล และปัจจัยที่มีผลต่อการใช้เงินดิจิทัลในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า แนวโน้มของเงินดิจิทัล หรือ Cryptocurrency จะได้รับการยอมรับมากขึ้นเรื่อย ๆ ในอนาคตเหตุผลอันเนื่องมาจากประการแรก เกิดจากนวัตกรรมทางเทคโนโลยี ที่เรียกว่า Blockchain ที่มีความล้ำสมัยมาก ที่นำไปสู่นวัตกรรมทางการบริหารทางการเงินในแนวใหม่ที่จะนำมาสู่เสรีภาพทางการเงินมากขึ้น ประการที่สอง เพราะระบบธนาคาร ไม่สามารถที่จะตอบโจทย์ ความต้องการทางการเงินในยุคปัจจุบันได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ประการที่สาม ระบบธนาคารมีการบริหารแบบรวมศูนย์ ประการที่สี่ เพราะค่าความผันผวนของค่าเงินของแต่ละสกุล ประการที่ห้าเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางการเงิน ให้สามารถทำธุรกรรมทางการได้อย่างสะดวกรวดเร็วมายิ่งขึ้น และ สุดท้ายองค์ประกอบที่เป็นปัจจัยที่จะมีผลกระทบต่อการใช้เงินดิจิทัล ในประเทศไทยตามภาพที่ 1 ที่แสดงองค์ประกอบที่มีผลกระทบต่อการใช้งานเงินดิจิทัลมาใช้ในประเทศไทย คือ ความน่าเชื่อถือของบริษัทผู้ออกเหรียญ ความผันผวนของราคา ผลตอบแทนของการถือครอง และความปลอดภัยของระบบ

ภาพที่ 1 องค์ประกอบที่มีผลกระทบต่อการใช้งานเงินดิจิทัลมาใช้

ดังนั้น เพื่อให้การยอมรับที่จะใช้เงินดิจิทัลในประเทศไทยให้มากขึ้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ ทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ควรจะต้องสร้างความน่าเชื่อถือเกี่ยวกับการเงินดิจิทัล โดยเฉพาะข้อมูลทางด้านความน่าเชื่อถือของบริษัทผู้ออกเหรียญ นอกจากนี้ ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องสร้างเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจโดยเฉพาะอย่างการพยายามลดความผันผวนของราคา สุดท้าย หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องจะต้องสร้างระบบความปลอดภัยที่ทำให้ประชาชนเกิดความมั่นใจในระบบ ประชาชนจะหันมายอมรับการใช้งานได้มากขึ้นเมื่อมีความรู้สึกลัวว่าความเสี่ยงของระบบของระบบที่อาจจะเกิดขึ้นนั้นมีน้อยลงจนกระทั่งไม่มีความเสี่ยงเลย

การทำงานวิจัยในครั้งต่อไป ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะคือต้องการให้มีปรับปรุงรายละเอียดในการทำวิจัยเรื่องนี้ โดยมุ่งเน้นไปที่การค้นหาศักยภาพความพร้อมในต่าง ๆ ของทั้งองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชนและ ความพร้อมของประเทศ เพื่อที่จะนำสกุลเงินดิจิทัลมาใช้ปฏิบัติ เพื่อให้มีประสิทธิภาพองค์กรทุกภาคส่วนดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น มีความพร้อมอยู่ในระดับใด และมีความพร้อมมากน้อยแค่ไหน เพื่อที่เราจะได้ก้าวไปสู่ความเท่าเทียมทางการเงินในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

กองบรรณาธิการฮอตนิวส์. (2561). “คริปโตเคอเรนซี” คืออะไร. ฮอตนิวส์. สืบค้นจาก

<http://www.siambusinessnews.com/7708>

ทีมข่าวเศรษฐกิจ. (2558). รพท.เตือนระวังเงินบาทคอยน์ ซีไร่กฎหมายคุ้มครอง-รองรับมีสิทธิ์สูญเองง่าย ๆ

สืบค้นจาก <http://www.thairath.co.th/content/410838>

ไพฑูรย์ ไพรรอ. (2560). ทำไมแนวโน้มในระยะกลางของราคา Bitcoin จึงขึ้นอยู่กับญี่ปุ่นและเกาหลีใต้

สืบค้นจาก <https://www.gawao.com/แนวโน้ม-bitcoin/>

ภาสกร ไหลสกุล. (2016). Bitcoin: Digital Currency สกุลเงินพลิกโลก. สืบค้นจาก

<https://tednet.wordpress.com/2016/07/02/bitcoin-digital-currency-สกุลเงินพลิกโลก/>

อธิชัย วีระคุณนนท์. (2561). ‘สกุลเงินดิจิทัล’ มูลค่าแท้จริงอยู่ที่ความเชื่อมั่น. สืบค้นจาก

<https://themomentum.co/cryptocurrency-bitcoin-feature/>

Armendariz, B., & Murdoch, J. (2010). *The Economics of Microfinance, Second Edition.*

Cambridge, Massachusetts: MIT Press.

Banerjee, A., & Esther, D. (2005). Growth Theory through the Lens of Development

Economics. *Handbook of Economic Growth*, 1A.

Beam. (2018). *Crypto currency คืออะไร*. Retrieved from

<https://siamblockchain.com/2018/03/11/cryptocurrency-คืออะไร/>

Beam. (2017). *Bitcoin และเครือข่ายแบบกระจายคืออนาคตของโลก* กล่าวโดยศาสตราจารย์

มหาวิทยาลัย. Retrieved from <https://siamBlockchain.com/2017/07/06/university-professor-money-systems-are-in-the-phase-of-decentralization/>

- Coinmarketcap. (2020). **Coinmarketcap**. Retrieved from www.coinmarketcap.com/
- Cryptothailand. (2020). **อีเธอเรียมและสกุลเงินอีเธอริ์**. Retrieved from https://www.youtube.com/channel/UCDy6viWzKedPB9_oPln0RsQ
- King, R. G., & Levine, R. (1993). Finance, Entrepreneurship and Growth: Theory and Evidence. **Journal of Monetary Economics**, 32, 513–542.
- Ledgerwood, J. (2000). **Microfinance Handbook: An Institutional and Financial Perspective**. The Worldbank: Washington, D. C.
- Morduch, J. (1998). Poverty, growth, and average exit time. **Economics Letters**, 59, 385-390.
- Ruthven, Orlanda. (2001). **Money Mosaics: Financial Choice and Strategy in a West Delhi Squatter Settlement**. University of Manchester Institute for Development Policy and Management, Finance and Development Research Programme Paper 32.
- Yessi Bello. (2018). **Only 2.3% of Americans in survey trust Bitcoin Transfer Overseas**. Retrieved from <https://www.coindesk.com/only-2-3-of-americans-in-survey-trust-bitcoin-transfers-overseas/>